

Gradniki in veščine do bolj tekočega branja

Mesec oktober je posvečen ozaveščanju o disleksiji. Branje velikim otrokom povzroča stiske in posledično imajo precejšen odpor do samega branja. Veliko se govori o samih težavah pri branju, starši pa so željni napotkov in pomoči za lažje premagovanje bralnih veščin.

Branje je kompleksna veščina. Za uspešnejše branje je potrebno veliko več kot le prepoznavanje črk. Za razvoj tekočega branja je potrebno razviti nekaj pomembnih spretnosti. Graditi je potrebno *slušno in vidno zaznavanje*, kajti branje je prepoznavanje vidno in slušno posredovanih informacij. Pomembno je ločevanje prvega in zadnjega glasu, iskanje besed na enak glas, zlogovanje, glaskovanje besed, tudi iskanje rim, pri vidnem razlikovanju pa iskanje enakih in različnih predmetov, slik. Pomembne predfaze branja so tudi slednje, spomin, orientacija in dekodiranje. *Vidno sledenje* pomeni, da zmorejo oči slediti vrstici in besedilu od leve proti desni, od zgoraj navzdol (sledenje predmetu z očmi, iskanje enakih črk, besed..). Razvijati je potrebno *vidni spomin* za lažjo zapomnitev kratkih besed. (primer vaje: kaj si vse zapomnim po enominutnem opazovanju slike..). Več kot si lahko zapomnimo besed in jih priklicati iz spomina, uspešnejši smo pri branju. Pomembna je prav tako *vidna orientacija in sama orientacija na telesu in v prostoru*, saj ta omogoča ustrezno prepoznavanje črk, ki so si vizualno podobne (b,d,p..). Potrebna je tudi veščina *vidnega dekodiranja*, ki omogoča lažje prepoznavanje posameznih besed znotraj besedila in posamezne črke znotraj besede (primer vaje: iskanje ustrezne slike oziroma sence za besedo..).

Ko se osvojijo predbralne faze in veščine, je seveda pomembno poznavanje črk. Naslednja stopnja je povezovanje glasov v zloge (M...A). Šele potem lahko nadaljuje z branjem daljših besed. Za lažje branje in povezovanje, lahko obarvamo zloge v besedah ali uporabimo črtice med zlogi (ma-ma).

Bralni trening naj bo 10 minut na dan. Poteka naj v sproščenem vzdušju skupaj s starši z izmeničnim branjem posameznih besed ali povedi. Lahko se bere posamezne besede, posamezne povedi, slikovne zgodbe, knjige za dislektike se dobijo tudi v knjižnici. Zelo pomembna je velikost in oblika črk, potreben je tudi razmik med vrsticami. Včasih jim olajša branje tudi barvni list ali bralno ravnilce. Pri zamenjavi podobnih vizualnih črk (b,d,m,n..) pred branjem obarvamo posamezne črke, kar lahko olajša branje.

Za napredovanje pri branju predlagamo tudi izvajanje vaj za povezovanje desne in leve hemisfere in spodbujanje povezav, kot so Barin gym vaje in vaje obojeročnosti (križno gibanje, sledenje ležečim osmicam, risanje ali sledenje z obema rokama hkrati...). Pomembni so tudi gradniki gibanja, ki se navezujejo na posamezne razvojne stopnje in lahko olajšajo učenje.

Vsak otrok se trudi po svojih močeh, tudi pri branju. Potrebuje razumevanje, spodbude, ustrezno podporo in pristope. Branje naj se izvaja v čim bolj sproščenem okolju, saj je branje pod stresom oteženo. Pohvalimo otroka in se skupaj veselimo vsakega manjšega napredka.

Milanka Rantah, prof. defektologije

Posvetovalnica za učence in starše Novo mesto

